

עת"א 60825/10/15 - היועץ המשפטי לממשלה נגד אבי דביר, ועדת השחרורים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 60825-10-15 היועץ המשפטי לממשלה נ' דביר

לפני: כב' הנשיא אברהם טל - אב"ד

כב' השופטת זהבה בוסתן

כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין

היועץ המשפטי לממשלה

העותר

נגד

המשיבים

1. אבי דביר

2. ועדת השחרורים (שמושבה בכלא השרון)

פסק דין

1. המשיב 1 (להלן: "המשיב") מרצה 17 שנות מאסר בגין הריגה וביום 22/10/15 החליטה המשיבה 2 (להלן: "הוועדה") לשחרר אותו על תנאי בתנאים המופיעים בעמ' 7 לפרוטוקול הדיון, קיום תוכנית שיקום של מרכז "התחלה חדשה" (להלן: "המרכז") שהוצגה בפניה ובפנינו, מעצר בית לילי ועבודה כשליח.

החלטה זו היא נושא העתירה שבפנינו.

החלטת הוועדה נושא העתירה

1. הוועדה התייחסה לבדיקה פסיכולוגית שנבדק המשיב ביום 19/4/10 לפיה הוא יפיק תועלת רבה מחשיפה לחיים מחוץ לבית הסוהר, יחד עם תמיכה פרטנית שתעזור לו לעבד את חוויותיו.

2. רש"א הייתה מוכנה להכין תוכנית שיקום למשיב אך לעמותת להט"ב, אליה הפנתה הוועדה את המשיב, כדי לעבות את תוכניתה בהתייחס לזהותו המינית, לא היה מה להציע לו.

3. לאחר שהמשיב עבר תוכניות טיפול במהלך מאסרו, התוכנית השיקומית של המרכז יכולה לתת מענה לצרכיו הטיפולים ועשויה להפחית את הסיכון להישנות מעשי אלימות מצידו, אך מומלץ למטפלים במשיב לשקול התייחסות לנושא זהותו המינית בכל דרך טיפולית שימצאו לנכון.

נימוקי העתירה

1. נסיבות ביצוע העבירה ע"י המשיב, כמתואר בכתב האישום ובגזר הדין נושא מאסרו, מקימות חזקת מסוכנות לגביו, במצטבר לעברו הפלילי בעבירות אלימות.
2. במהלך מאסרו של המשיב הוא עבר עבירות משמעת שגרמו להפסקת חופשותיו והדחתו מפרויקט השיקום הקבוצתי, כמו כן התנהג התנהגות שלילית, כמתואר במידעים שהוצגו בפניו.
3. המשיב סירב להשתלב בפרויקט "שינוי" שבו סברו גורמי הטיפול שעליו להשתלב, סירב לעבור לכלא חרמון על מנת לקבל טיפול מחשש שהטיפול יפריע לשחרורו המוקדם וליציאתו לחופשות וירחיק אותו ממשפחתו.
- גורמי רש"א סברו שהמשיב לא מתאים לתוכנית בפיקוחם בגלל שלא עבר טיפול אינטנסיבי במהלך מאסרו.
4. הוועדה שגתה כשקבעה שהמשיב היה מוכן להשתתף בכל תוכנית חינוכית-שיקומית שהוצעה לו.
5. התוכנית הפרטית של המרכז לא מאיינת את מסוכנות המשיב ולא מהווה תחליף להליך טיפול במהלך מאסרו. עורכי התוכנית התעלמו מכך שהמשיב הודח מהשיקום הקבוצתי ומהסיבות לכך, אין בתוכנית מענה שיקומי וטיפול לנטייתו לאלימות, כפי שעולה ממעשיו נושא מאסרו ומעברו הפלילי.
- הקבוצה למניעת התנהגות עבריינית חוזרת היא קבוצה כללית שלא נותנת מענה שיקומי לבעיות האלימות של המשיב ולמסוכנותו.
- תהליך הטיפול שעבר המשיב במהלך מאסרו נגדע בשנת 2013, ומשלא מיצה את ההליכים הטיפוליים בשב"ס, התוכנית הפרטית לא תאיין את מסוכנותו.
6. במהלך מאסרו בוטלו חופשותיו של המשיב מספר פעמים בגלל התנהגות שלילית וחמ"ן שלילי, ולכן התנהגותו במהלך מאסרו איננה תקינה.
7. במהלך הדיון בפניו טענה ב"כ העותר שמעשי המשיב נושא מאסרו מזעזעים ולא ניתן להתעלם מקור הרוח שגילה לאחר ביצועם. למרות גילו הצעיר של המשיב בזמן מעשיו, היה לו עבר פלילי בעבירת שוד. לטענתה, גניבת שקית מזון דיאטה של אסיר אחר קטעה הליך שיקומי שלו הוא זקוק ולכן נוספו עבירות משמעת שביצע.
- הוועדה לא קבעה בשנת 2012 שאותה תוכנית שבה הוחלט בהחלטה נושא העתירה לשחררו ע"י

הוועדה מאיינת את מסוכנותו, גם כאשר אותה תוכנית כללה שהייה בהוסטל. התוכנית הנוכחית כוללת רק שיחות טיפוליות, כך שמדובר בתוכנית דלה בעלת תנאים רופפים.

תגובת המשיב

1. המשיב מכיר בחומרת מעשיו נושא מאסרו ומזה שנים הוא משקם את דרכיו. המשיב התחרט על מעשיו כבר סמוך לאחר ביצועם והסגיר עצמו למשטרה. המשיב, שהיה בן 22, קונטר במעשה מיני שביצע בו המנוח, בן 35, בשניות שקדמו למותו.
2. חופשות המשיב לא הופסקו בגלל הפרת תנאיהן אלא בגלל מכתב שמסר בגלוי לסטודנטית לעו"ס שעבדה איתו באחת הקבוצות בהן השתתף.
3. המשיב לא סירב להשתתף בפרויקט "שינוי" בכלא חרמון אלא ביקש זאת כבר בשנת 2009 ונאמר לו שאינו מתאים מבלי לנמק.
- כאשר הוצע לו להשתלב בתוכנית טיפולית בכלא חרמון ולא באגף השיקום בכלא מעשיהו, הוא כבר ריצה שלוש וחצי שנים מתוך השליש האחרון למאסרו והוא סירב כדי שיוכל לצאת לחופשות ולהתראות עם אחיו העובדים וילדיהם.
4. לפני ובזמן היותו של המשיב בשיקום הקבוצתי הוא השתתף בקבוצות טיפוליות ושוחח מאות שעות עם עו"ס.
5. המשיב יצא משנת 2006 לחופשות רגילות רבות ולחופשות חריגות בליווי ערבים לקבלת טיפולים רפואיים.
6. אין לייחס משקל למידעים שהציג ב"כ העותר מפני שאינם מלמדים על מסוכנות מצד המשיב.
7. המשיב הוצא מאגף השיקום הקבוצתי בגלל שלא שוחרר על תנאי בשנת 2012 למרות תוכנית רש"א, לאחר שהוצא הוא המשיך לעבוד ולפני 3 חודשים הפך לאסיר עבודה באבו כביר.
8. החלטת הוועדה היא החלטה סבירה שכן המשיב יגור לאחר שחרורו בבית הוריו, שם הוא מבלה את חופשותיו, יעבוד, יהיה במעצר לילי וישתתף בשיחות פרטניות וקבוצתיות בפיקוח ד"ר שני מהמרכז.
9. לאחר הדיון בעתירה התקבל מכתב מהמרכז לפיו המשיב יעבור, במסגרת השיחות הפרטניות ולא

הקבוצות, עיבוד של הפגיעות המיניות שחוזה בעברו, תוך דיון מעמיק בזיקתן למעשיו נושא מאסרו, ע"י אנשי טיפול שתחום עיסוקם ומומחיותם הוא תחום הזהות המינית.

דיון והכרעה

1. עיון בעתירה ובנספחיה, בתוכנית הטיפולית של המרכז, במכתב ההשלמה ובפרוטוקול הדיון בפנינו מעלה כי המחלוקת בין הצדדים נסובה סביב הטיפול שקיבל המשיב בשב"ס, התוכנית הטיפולית של המרכז והתנהגות המשיב במהלך מאסרו.
2. איננו מתעלמים מהכתוב בדו"ח הבדיקה הפסיכולוגית מיום 19/4/10, שצורף כנספח ה' לעתירה, בנוסף למסמכים נוספים בנספח ה' ששימשו אחד הנימוקים להחלטת הוועדה נושא העתירה, אך אירועים שקרו לאחר מכן בכל הקשור לטיפול שאמור היה המשיב לעבור במהלך מאסרו לא עולים בקנה אחד עם התרשמות הבודק.
3. כך דחתה הוועדה ביום 16/7/12 את בקשת המשיב לשחרור על תנאי בתנאי תוכנית רש"א, שכללה שהות בהוסטל שתוקפה עד לסיום תקופת התנאי, לאחר שקבעה שאינה מספיקה כדי לאיין את מסוכנות המשיב בהקשר לטיפול בגיבוש זהותו המינית וביחסיו הבין אישיים והחברתיים (ראה נספח ד' לעתירה).
4. מהעדכון שנמסר לוועדה ביום 29/4/13, ומדו"ח גורמי השיקום, עולה שגורמי השיקום סברו שחשוב לחזק את המשיב ולשלב בתוכנית טיפולית "שינוי" או "אתגר" ולהדחיק מהשיקום הקבוצתי לאחר שגנב שקית אוכל דיאטתי של אסיר אחר ולאחר שהתקשה להסתגל ברמה הבינאישית באגף השיקום.
5. המשיב לא עבר כל הליך טיפולי משמעותי מאז שהודח מאגף השיקום הקבוצתי. מראיון שנערך לו בבית מעצר אבו כביר, לשם הועבר כאסיר עבודה, עולה שהוסבר למשיב שעליו לטפל בעצמו ולא לוותר על הטיפול שיכול לעבור בכלא חרמון, אך הוא סירב לעבור לשם מחשש שהתהליך בכלא חרמון יפגע בסיכוייו לשחרור על תנאי וירחיק אותו מבני משפחתו, במיוחד מאמו החולה.
6. חרף העובדה שהוסבר למשיב שאם לא ישתלב בטיפול בכלא חרמון יתכן ולא ישוחרר על תנאי, עמד המשיב על סירובו והוא כיום אסיר עבודה בבימ"ר אבו כביר (ראה נספח ו' לעתירה).
7. המשיב אינו כופר בכך שסירב לעבור לכלא חרמון לצורך שילוב בהליך טיפולי מהנימוקים הנ"ל אך טוען שהצעה זו באה מאוחר מידי ביחס למועד הדיון בוועדה וכאשר היה מוכן להשתלב בטיפול כזה, נאמר לו שאינו מתאים לו מבלי לנמק.

גם אם כך היו פני הדברים, שאינם נתמכים במפורש בחו"ד גורמי הטיפול, הרי נותרו למשיב כשנתיים וחצי עד לשחרורו בתום מאסרו ומן הראוי שהיה מנצל חלק מהזמן להשתתפות בטיפול לו הוא זקוק במסגרת שב"ס כקיום אחד התנאים לשחרורו על תנאי, גם בתוכנית שיקומית של המרכז או של רש"א.

6. לאמור לעיל מצטרפת התנהגותו השלילית של המשיב במהלך מאסרו, כפי שמתבטאת בדו"חות המשמעת ובשלילת טובות ההנאה, לרבות הפסקת חופשות מעת לעת והדחה מהשיקום הקבוצתי, ובמידעים שהוצגו בפנינו (ראה ידיעות 312, 168, 390).

7. עיון בתוכנית השיקומית של המרכז ובמכתב שהוצג בפנינו, שלא היה בפני הוועדה, מעלה שהמרכז לא התייחס להדחתו של המשיב מהשיקום הקבוצתי עוד בשנת 2013 וכי אין בשיחות הפרטניות והקבוצתיות שהוא עתיד להשתתף בהן משום מענה לבעיית האלימות שבאה לביטוי בולט במעשים נושא מאסרו, כפי שתוארו בגזה"ד בתפ"ח 1082/01 (בימ"ש מחוזי ת"א-יפו) שצורף כנספח ב' לעתירה.

8. לאור כל האמור לעיל, אנו מקבלים את העתירה ומבטלים את החלטת הוועדה מיום 22/10/15.

ניתן היום, כ"ו כסלו תשע"ו, 8 דצמבר 2015, במעמד ב"כ הצדדים.

ב"כ המשיב יודיע למשיב.

שמואל בורנשטיין, שופט

זהבה בוסתן, שופטת

אברהם טל, נשיא